

UVODNA BESEDA

Pričujoči zvezek *Traditiones* je posvečen osemdesetletnici Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Na to nas opozori prvi prispevek v zborniku, v katerem predstojnica inštituta v potretu inštituta na kratko predstavi njegov razvoj, delovanje, poslanstvo, najpomembnejše raziskovalne dosežke in usmeritve. Osrednji del zbornika pa vsebinsko ni naravnán na historiat delovanja inštituta ali na pregled dosedanjega dela in dosežkov, temveč na tematsko zaokrožene članke različnih avtorjev, nastalih na podlagi raziskav, ki jih je spodbudil nedavno zaključen raziskovalni projekt »Zvočno gradivo gramofonskih plošč kot vir etnomuzikoloških in folklorističnih raziskav«. Predstavitev raziskav, povezanih s projektom, namreč nakazuje večplastno vlogo inštituta v sodobnosti.

V okviru projekta so sodelavci GNI s sodelovanjem domačih in tujih raziskovalcev in ustanov zasnovali obsežno Digitalno zbirko gramofonskih plošč, ki je postala pomemben vir za folkloristično, etnomuzikološko, etnokoreološko in drugo raziskovanje. Že prve znanstvene analize gradiva so namreč potrdile domnevo, da posnetki na gramofonskih ploščah omogočajo pomemben uvid v zvočno podobo preteklosti, imajo veliko kulturno in dokumentarno vrednost ter so pomemben vir za različne raziskave. V slovenski folkloristiki in etnomuzikologiji je bilo to gradivo do nedavnega povsem prezrto; prve raziskave in znanstvene objave tega gradiva so pomembne, ker omogočajo nov pogled na ljudsko glasbo z vidika prepletanja s popularno in umetno glasbo ter razkrivajo njihovo vpetost v popularizacijo ljudskega izročila in komercializacijo ljudske glasbe. Skupna tema in močno sodelovanje med raziskovalci se kaže tudi v prepletanju, dopolnjevanju in nadgrajevanju vsebine pričujočih člankov, ki z različnih zornih kotov analizirajo podobno gradivo in tako prinašajo celovito tematsko predstavitev dozđaj zapostavljene zvočne dediščine.

V sklepni del zbornika je uvrščen članek, ki osvetli prizadevanja za institucionalizacijo raziskovanja ljudske glasbene kulture na Slovenskem, kar je leta 1934 privedlo do ustanovitve sedanjega Glasbenonarodopisnega inštituta; v prispevku so poudarjeni predvsem tisti arhivski viri in dejstva, ki so bili dozđaj manj poznani. S tem prispevkom in predstavitvami nekaterih novejših publikacij sodelavcev inštituta želimo na koncu ponovno opozoriti na visok jubilej, ki ga letos praznujemo, in skupaj z uvodnim prispevkom zaokrožiti tematski zvezek *Traditiones*, ki je posvečen jubileju.

Drago Kunej